

Beschouwing bij 'psalm 30 – vrij' (Huub Oosterhuis)

Wie er niet tegen kan dat iedere ademhaling ons dichtert bij de dood brengt, moet de psalmen niet lezen. Alle psalmen tekenen zich af tegen de achtergrond van de dreigende dood, die zich toont met vele gezichten: de dood die ons overkomt bij natuurrampen, de dood die we elkaar aandoen bij onrecht en geweld, de dood die ons nadert in ziekte en ouderdom.

Door het bidden van psalmen spreken we met de stem van mensen die ziek zijn, oud, afgedankt, verdwaald en reddeloos verloren.

De psalmen doorbreken een taboe. Op glanzende folders is iedereen fris en jeugdig en wordt ons een stralende toekomst beloofd. Voel je je eenzaam en mislukt als je leven niet zo'n afspiegeling is van die glanzende gefotoshopte beelden? Dan biedt psalm 30 je troost. Je bent niet alleen als je roept en smeekt: *“Wat heb je eraan als ik doodga en in een graf wordt gelegd (...)?”*

De psalm neemt de dood, in welke vorm dan ook, ernstig.

Dood, afscheid, verlatenheid, gebrokenheid, pijn, verlies, ... het zijn taboe-onderwerpen. Enerzijds wordt het onderwerp weggeduwd. Anderzijds wordt aan de dood, door een gemediatiseerd voyeurisme, misschien te veel macht gegeven?

Uit het opstandig geloof van evangelie, thora, psalmen, ... leerden we met respectvolle en schroomvolle minachting met de dood (ook onze dood) om te gaan. Enkele dagen voor zijn overlijden sprak Patrick Perquy in De Lier bij brood & wijn. Hij beschreef zijn eigen leven als een voetbalwedstrijd. Hij had het geluk, zo stelde hij het voor, om de wedstrijd én de verlengingen te hebben mogen spelen. Maar nu, intussen een jaar geleden, was hij toe aan de strafschoppen. Patrick sprak met de hem kenmerkende lichte ironie over de dood, zijn dood. Ironische minachting, maar geen cynisme: 'Liefde sterk als de dood'.

Van Patrick leerden we ook om bijbelteksten vanuit verschillende standpunten te lezen. Het gaat over mezelf, over de ander ... maar ook over 'ons'.

Deze psalm 30 heeft als opschrift: "Een psalm, lied bij de inwijding van het huis". Zou daarmee de inwijding van de tempel bedoeld zijn? In dat geval gaat de betekenis van de psalm kantelen. Gaat die dan nog wel énkél over een ziek individu? Of gaat het ook over een heel volk dat in de woestijn een woning maakt voor God en dat later de tempel inwijdt? In beide situaties was het volk ziek, omdat het geen plaats wist voor God, en zo ziek dat het ook wel ten dode leek opgeschreven. Maar als er een plek is gevonden waar God kan wonen, maakt iedereen het ineens een stuk beter.

En dan is het mooi dat de gedachten niet is: als ik een huis heb, een dak boven mijn hoofd, dan is het goed. Nee, het gaat erom dat God een plek heeft om te wonen. Als dat zo is, dan is er blijdschap, dan kunnen er ook volop psalmen van dank gezongen worden.

Dit geloof in het hiernumaals (van en met een liefdevolle God) houdt ons verbonden met Patrick.

Tommy Vandendriessche

Concert 'Boom aan levend water' – Koor voor nieuwe Nederlandse religieuze muziek o.l.v. Antoine Oomen
Zondag 26 mei – Sint-Lodewijkscollege Brugge.

Vrij geciteerd uit:

- Kees Waaijman (2004) 'Mystiek in de psalmen' Kampen: Ten Have, pag. 32-39

- Gerard Swüste (2015) Altijd hetzelfde lied – 150 psalmen bewerkt en toegelicht. Middelburg: Skandalon, pag. 94